

معرفی تعدادی از پایگاه داده های (Data base) رایگان :

پایگاه داده (دادگان یا بانک اطلاعاتی) در اصل مجموعه‌ای سازمان یافته از اطلاعات است. پایگاه داده ها مراکزی هستند که منابع ارزشمند علمی، نظیر پایان نامه، فصلنامه های مختلف علمی، نشریات، کتب و ... را سازماندهی نموده و به اشکال رایگان یا غیر رایگان در اختیار کاربران عضو یا غیر عضو قرار می دهند.

با توجه به اینکه هر پژوهشگری جهت تدوین فصل دوم (در طرح پژوهشی دانشگاهی و دانش آموزی نظیر پایان نامه ها و طرح های جشنواره خوارزمی و ...) و نیز تدوین بخشی از قسمت گردآوری شواهد یک (در طرح های اقدام پژوهی) و اطلاع از مبانی نظری و عملی گذشته طرح، نیاز مبرم به استفاده از منابع مختلف علمی دارد، آشنایی با پایگاههای داده و بانک های اطلاعاتی و اطلاع از نحوه ی استفاده از آنها بسیار حائز اهمیت است. بنابر این ضمن معرفی تعدادی از مهمترین پایگاههای داده فارسی، به طور ضمنی به معرفی برخی از آنها خواهیم پرداخت.

۱- سامانه نشر مجلات علمی دانشگاه تهران، به آدرس <http://journals.ut.ac.ir>

به منظور دسترسی به منابع، پس از ورود به سایت مذکور، در باکس جستجو، کلید واژه مورد نظر را تایپ کرده و دکمه جستجو را می فشاریم. (شکل شماره ۱) پس از آن تعدادی از منابع که کلید واژه مورد نظر در آن جستجو شده است در صفحه جدید نشان داده خواهد شد. (شکل شماره ۲)

(شکل شماره ۱)

شکل شماره ۲

در مرحله بعد می توان با فشردن تصویر مربوط به نرم افزار پی دی اف، به مقاله مورد نظر دسترسی پیدا کرد.

همچنین می توان با فشردن دکمه همه نشریات، نشریه ی خاصی، یا با فشردن عناوین موضوعی (دامپزشکی، علوم اجتماعی، علوم انسانی، علوم پایه و ...) نشریات زمینه علمی خاصی را جستجو و به نشریه مورد نظر دسترسی یافت. (شکل شماره ۳)

The screenshot shows the homepage of the University of Tehran's journals. The main content is a grid of journal titles in Persian and English. A sidebar on the right contains a navigation menu with the following items: 'همه نشریات' (highlighted with a red circle), 'دانشگاه تهران', 'علوم اجتماعی و رفاری', 'علوم انسانی', 'علوم پایه', 'فنی و مهندسی', 'کشاورزی و منابع طبیعی و محیط زیست', 'معماری و هنر', and 'نشریات انگلیسی'. Below the sidebar is a section titled 'مؤسسه فناوری خدمات اطلاعات' and an 'آمار' (Statistics) table.

آمار	
تعداد نشریات	123
تعداد شمارهها	2,423
تعداد مقالات	24,572
تعداد مشاهده مقاله	6,535,324
تعداد دریافت فایل اصل	15,850,849

شکل شماره ۳

با کلیک روی هر یک از نشریات، می توان به محتویات آخرین شماره دسترسی یافت. (شکل شماره ۴) همانطور که در شکل شماره ۴ دیده می شود فصلنامه علمی "بررسی مسائل اجتماعی ایران"، بازیابی شده و امکان دسترسی به مقالات شماره جاری حاصل گردیده است.

The screenshot shows the homepage of the Iranian Journal of Veterinary Medicine. The top navigation bar includes the URL 'ijsp.ut.ac.ir' and various search engines. The main content area features a list of articles. Two red circles are drawn around specific elements: the top right corner where the journal's title 'فصلنامه بررسی مسائل اجتماعی ایران' is displayed, and the title of the first article, 'مشاهده مقاله | اصل مقاله (K 268)'. The article list includes titles such as 'تحلیلی جامعه شناختی از ویژه گی های روستاهای در حال گذار در منطقه کلان شهری تهران' and 'جرم و مجازات: مقایسه مجازات های پیشنهادی نمونه ای از دانشجویان با قوانین مجازات در ایران'.

شکل شماره ۴

در این پایگاه داده، در ذیل عناوین موضوعی نشریات، امکان دسترسی به برخی نشریات لاتین نیز وجود دارد. (شکل شماره ۵)

The screenshot displays the homepage of the Iranian Journal of Veterinary Medicine (IJVM). The header features the university logo and the journal title 'IRANIAN JOURNAL OF VETERINARY MEDICINE'. A navigation menu includes 'Home', 'Browse', 'Submit Paper', 'Journal Info', 'Guide for Authors', 'Reviewers', 'Contact Us', 'Login', and 'PERSIAN'. The main content area is divided into sections: 'Most Visited Articles' with a list of research topics, 'Publication Information' including publisher details and ISSN numbers, and 'Journal Archive' showing past volumes. A search bar is located at the bottom right.

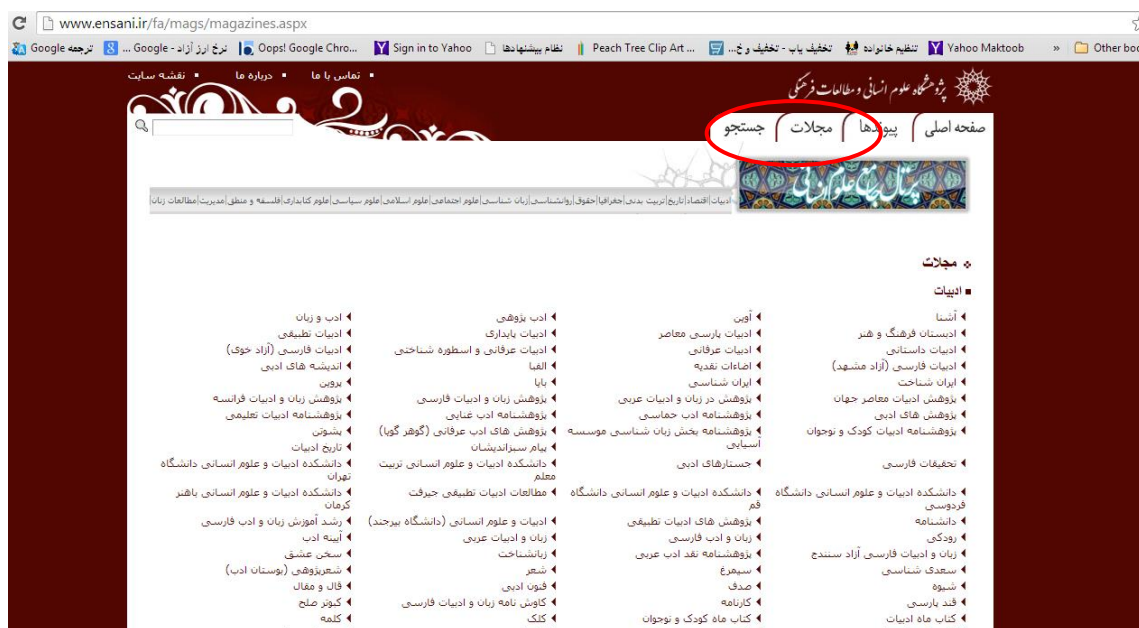
شکل شماره ۵

۲- پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، به آدرس

<http://www.ensani.ir/fa/۹۹۵/default.aspx>

در این پایگاه داده نیز می توان به تعداد زیادی از نشریات و فصلنامه های علمی و مقالات آنها دسترسی پیدا کرد.

در این پایگاه نیز بعد از ورود به سایت، با فشردن دکمه مجلات، تعداد زیادی از اسامی نشریات، قابل رؤیت و مقالات آنها قابل دسترسی خواهد بود. در صورت نیاز به جستجوی کلید واژه خاص نیز می توان از دکمه جستجو استفاده کرد.(شکل شماره ۶)

شکل شماره ۶

در صورت کلیک بر روی هر یک از عناوین مجلات که به صورت موضوعی مرتب شده اند،

امکان دسترسی به اطلاعات مربوط به ناشر و شماره های متعدد آن که بر اساس سال

انتشار دسته بندی شده است فراهم می گردد.(شکل شماره ۷)

شکل ۷

۳- پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی به آدرس

<http://www.sid.ir/fa/Index.asp>

در این سایت نیز مجموعه بسیار ارزشمندی از مقالات فصلنامه های علمی تخصصی به صورت رایگان در اختیار محققان و پژوهشگران است. در سمت چپ این پایگاه، نشریات بر اساس زمینه علمی دسته بندی شده اند. در صفحه اول این سایت امکان جستجو بر اساس کلید واژه مورد نظر نیز وجود دارد (شکل شماره ۸). همچنین در صورت انتخاب هر یک از نشریات موجود، دسترسی به متن تعداد زیادی مقالات علمی امکان پذیر است. (شکل شماره ۹)

در این سایت امکانات دیگری نظیر جستجوی مقالات محققین مختلف و ارائه مقاله به فصلنامه های علمی و ... نیز برای پژوهشگران وجود دارد. با جستجو در این سایت و سایر سایت های معرفی شده، از امکانات متنوع آنها مطلع خواهید شد.

شکل شماره ۸

شکل شماره ۹

با امید به اینکه مطالب فوق مفید فایده بوده باشد، در شماره های بعدی، پایگاههای داده دیگری معرفی خواهند گردید. مشتاقانه پذیرای پیشنهادات شما هستیم.

تهیه کننده: مریم متقی

کارشناس ارشد مطالعات و مدرس روش تحقیق و خلاقیت